

A diákszobától — a diplomáig

A szegedi diákok kettős élete és küzdelme a tanterekben és a műhelyekben

(A Délmagyarország munkatársától). Még nyílnak a Széchenyi-téri virágplacon „a kerti virágok”, a déli korzón simogatóan süt a langymeleg napsugár — ez a két diák itt előttünk hajdonfövel sétál, de már arról beszélget, hogy jön a tél és nemsokára fűteni kell a kis hónapos szobát. Azazhog: kellene. De miből?

— Tavaly egész télen hideg szobában laktam — szól az egyik.

— Ha tudni akarod, én tavalyelőtt is... — feleli a másik.

— Az idén mit fogsz csinálni?

— Ugyanazt, amit te...

— Szóval az idén se fűtünk — zárja le a diskurzust az, aki elkezdte.

Miből is él tulajdonképpen ez a fiatalság? Miből él a szegény egyetemi hallgató? Miből és hogyan él?

A REJTÉLYES FIATALSÁG

Első utunk az egyetemi Diákvédő és Diákjóléti Irodájába visz. Dr. Pollner professzornak, a diákjóléti vezetőjének tesszük fel a kérdést: miből él a szegénysorsu egyetemi fiatalság?

— Hogy miből él — mondja a professzor — valóságos rejtély még előttem is, aki naponta foglalkozom velük és meglehetősen ismerem életüket, viszonyaikat. Az bizonyos, hogy a hallgatók 38-40 százaléka az idén a segélyre szorult. Tavaly 623 diákot segélyezett rendszeresen Irodánk, nagyon csodálkozom, ha az idén nem haladnánk túl ezt a számot. A segélyezettek legnagyobb része pénzt kap, vagy menza-kezdményt, de olyan is van, aki ruhasegélyben részesül, sőt gyógyszer és gyógykezelési segílyt is nyújtunk.

— Ennek ellenére nagyon nehéz sorban él ez a fiatalság — fejezte be a professzor —, mert természetesen ezek a segélyek csak enyhíteni tudják, de nem megszüntetni gondjaikat.

NEM ÜZLET A KORREPETALÁS

Páku Imre, az egyetemi Bethlen Gábor Kör elnöke a következő, akinek feltesszük a kérdést: miből tarja el magát az egyetemi fiatalság az Ur 1938-ik esztendejében.

— Az egyetemi és főiskolai diákság legnagyobb része természetesen korrepetálásból él, ugy, ahogy — feleli. Keserves munka ez, mert nagyon rosszul fizetik. Ez lenne azonban a kisebbik hiba, de amellet, hogy csak kis részben javítja az egyetemi diákság szociális helyzetét, megzavarja és károsan befolyásolja szellemi magatartását. Az egyetemen ugyanis mindenki szakirányban képzi magát és igyekszik tanulmányai-
ban elmélyedni. Ezt az elmélyedést és a tudományos szellem kialakulását persze megzavarja, ha le kell ülni a kis nebuló mellé és verni a fejébe az alapismeretek sablonját.

„DE MI LESZ AZ ÉN VIZSGAIMMAL?”

Beséltünk egy fiatalemberrel, aki tanítási pénzből tartja el magát. Nagyon megkér, ne írjuk ki a nevét, nem akarja, hogy tanítványai szülei olvassák panasztát.

— Nem mondom — vallja be. Jelenleg 6 tanítványom van, tőlük 70 pengőt keresek. Nem is itt van a hiba. Hiszen 70 pengő ma nagy pénz. A hat gyerek azonban annyira lefoglalja minden időmet, hogy magamnak nem jut idő a tanulásra.

**Dreher bonbon, csokoládé, Dreher keksz,
Izesebbet nem ehetsz,
Finomabbat nem vehetsz.
Vendég elé szebbet, jobbat nem tehetsz!**

emberek és gépek tumultuózus rajzása az „áldozat” körül, amelyre a titokzatos „gyilkos” veti árnyékát. Az élet bizonytalanná válik, mindenki „gyanus”, mindenki retteg valamitől, mindenki menekül. Nincs egy biztos támpont, a „látszat csal”, legjobb barátom a legnagyobb ellenségem lehet és fordítva, átláthatatlan, zavaros káosz vesz körül, már-már ugylátszik, nincs menekvés, mindenki ellenségem... Mi ez, ha nem „valóság”, a detektívregény olvasóinak leghétköznapiabb valósága, a huszadik század legkiméletlenebb arcképe?

Igen, — vehetik szememre —, de te elfeledkezel a „mesterdetektívről”, az egyszervoltolnemtől mesebeli sárkányölőről, aki leigazza az alvilág hatalmait s visszaüzi odukba a rémeket! Hát ez is a valóság tartozéka?

Nos igen, ez is a valóság tartozéka. annak lélektani következménye.

A fáradt, beteg, gyöngye lélek legtermészetesebb reakciója ez. A valóságnak legprimitívebb feldolgozása, alakítása. A lélek lustaságának jelentkezése a feldolgozásban, másszóval: a csoda! Benne, a mesterdetektív alakjában ölt testet a jellemzett olvasónak minden vágyakozása, lírája. Ő ama szépen pirult oldalas, amelyről az adomabelli éherkórász álmodozik. De ki mondhatja, hogy ez nem valóság? Valóság, mégpedig a legszigorúbb lélektani valóság. Azok az emberek, akikről mint a detektívregények közönségéről beszéltem, csakis így dolgozhatják fel a valóságot. Nem valami külső oknál fogva, hanem belső lényegükönél fogva.

Ebből azonban nem az következik, hogy csak a műveletlen, vagy anyagilag kiuzsorázott osztályok szellemi tápláléka a detektívregény, hanem az, hogy mindannyiunkban, akik olvassuk, ott gubbaszt egy-egy ilyen eltévedt, gyöngye, beteg ember, aki másra már egyáltalán nem, vagy csak pillanatnyilag nem képes, mint a csodában hinni, hinni a mesterdetektívben, aki minden bizonytalanságot teremt ebben a fejfájdító káoszban itt, aki minden bizonytalanságot áll a rettegetes gyilkoson.

Ugy hiszem, egész korszakunk mélyén ott ül ez a szegény kis emberke, aki maga vigasztalására eszel ki boldog hepiendeket, egy beteg korszak ábrándjait tükrözi az egészséges mesterdetektívről.

Amit eddig mondtunk, az a detektívregény fiziológiás hatásának, gyógyszer, — vagy ha úgy tetszik, mérge — mivoltának megvilágítása akart lenni. Ha már most esztétikai, vagyis általános művészi értékét akarjuk megállapítani, szemügyre kell vennünk magát a szerző személyét is, de főként módszereit, stílárát és szerkesztésbeli fogásait, elemeznünk kell magát a detektívregényt és esetleges változatait. Régi kedves tervem ez, mert rendkívül sok korjellemző sajátosság felismerését várom tőle, — például talán a modern politikai érvelési módszerek nyitására is rájövök ezen az uton — s ezért lehet, hogy a közeljövőben megkísérlem ennek az elemzésnek elvégzését.

MERANO szálloda

Budapest, IV., Bécsi-ucca 2 szám

Exklusív belvárosi családi ház.

Propagandák ak kizárólag belföldi utasok számára. — Kifogástalanul berendezett, hideg-meleg folyóvízes, központi fűtéses szobák:

Egyágyas	5.—
Kétágyas	8.—
Egyágyas háromszori étkezéssel	8.—
Kétágyas háromszori étkezéssel	14.50

Egy heti tartózkodásnál a taxi költségét a pályaudvartól és vissza megterítjük.

Szobát ajánlatos előre rendelni

Már tavaly szakvizsgáznom kellett volna. Amiért nem tettem, egyedül annak tulajdonítható, hogy nem jutottam hozzá a tanuláshoz — a tanítástól.

AKI MÁR „ÁTKÉPZÖDÖTT”

Következő interjúnk alanya nagyon érdekes fiatalember. Korszerű egyéniség, sőt azt lehetne mondani, megelőzte saját korát. Mert mikor pár évvel ezelőtt az egyetemre jött, tökéletesen jártas volt a könyvkötőmesterségben. „Átképződött”. Jogot tanul, de mert szülei nem tudnak neki pénzt küldeni tandíjra és megélhetésére, szépen kötögeti a könyveket, színes papír, meg vászonkötésbe. Egész műhelyt rendezett be a lakásán. Rendszeresen meg is él „mesterségéből”, ismerősei mind hozzá viszik könyveiket, kötetés végett.

„VOLT EGYSZER EGY ZONGORISTA”

Nem új típus az egyetemi hallgató, mint kávéházi zongorista. Szabó Dénesnek hívják, igazolványa van a Zeneszövetségtől. Ő az a muzsikós, akiről a nóta mondja, hogy „dalból van a lelke, szmoking a kabátja és nincs egy igaz jóbarátja”.

Különben ez nem áll, mert jóbarátja igenis van. A zongorája, amelyet szenvedélyesen szeret.

— Muzsikusnak készültem — mondja elábrándozva —, zongoraművésznek, Beethowent, Bachot akartam játszani, most tangót és lambeth walcot játszom. Nem volt pénze az apámnak, nem tudott beiratni a zeneakadémiára, pedig sikerrel tettem le a felvételi vizsgát. Most jogász vagyok és zenészi keresményemből pótolom azt a kevés pénzt, amit hazulról kapok. Az idei félév alatt sajnos, szerződés nélkül voltam és csak alkalmilag tudtam munkához jutni. Háljstennek most már itt van a bális szezon, lesz munka, lesz pénz, a télikabátomat is kiválthatom...

DIÁKLÁNY — GÉPIRÓLÁNY

Beséltünk egy diákkisasszonnyal, aki délutáni foglalkozást vállalt, hogy tanulhasson és fenntarthassa magát. Délelőtt diáklány, délután gépiró-lány. Egyik nagy kereskedő cég irodáján dolgozik és nagyjából meg van elégedve az életével.

— Nem valami nagy bőségben élek — mondta —, de nem vagyok nagyigényű, pár darab rendes ruha, néhány jó könyv és hetenkint egyszer egy kis szórakozás kielégít. És boldog vagyok, hogy tanulhatok. Jövőre meg lesz a diplomám, talán sikerül elhelyezkednem mint tanárnő. Ha nem, akkor sem esem kétségbe — folytatam a gépirást és majd csak megélek valahogy...

— Férjhezmenésre nem gondol?

— Eddig még nem gondoltam rá — válaszolja —, de az lenne a legjobb — vallja be végül és küssé elpirul.

*

Ime, így él a szegénysorsu egyetemi fiatalság. Küzdelmesen nehéz körülmények között, mégis bizva és remélve.